

Käytännön tietoa ennalta tiedetyssä kuolemantapauksessa

- Kerro omaisille lähestyvistä kuolemasta. Omaisille voi antaa julkaisun ”Elämän viimeiset päivät” (Ulla Söderström)
- Keskustele hoidosta vastaavan lääkärin kanssa siitä, kuka kirjoittaa kuolintodistuksen
- Varmista lääkäriltä, miten kuolema todetaan vuorokauden eri aikoina (hoitaja voi yleensä todeta kuoleman ja lääkäri tekee ruumiintarkastuksen myöhemmin)
- Varmista kuka kuljettaa vainajan pois ja mihin hänet vietään
- Poliisia tai ambulanssia EI PYYDETTÄ paikalle ellei ole ilmennyt mitään rikokseen viittaavaa ja jos lääkäri kirjoittaa kuolintodistuksen
- Käy menettely läpi omaisten kanssa etukäteen. Se luo turvaa ja turhia toimenpiteitä voidaan välttää (palliatiivisen hoidon sairaanhoitajaan voi aina ottaa yhteyttä, ja hän ottaa puolestaan yhteyttä kaikkiin osapuoliin)
- Kuoleman todennut hoitaja suorittaa tarvittavat hoitotoimenpiteet, sulkee silmät ja varmistaa, että suu pysyy kiinni.
- Jos vainajalla on katetri, kipupumppuja tai laskimoporttineula, ne otetaan pois. Keskuslaskimokatetri, pyleostomiakatetri, PTC-dreeni ja vastaavat jätetään paikoilleen. Suoliavanteeseen vaihdetaan puhdas avannepussi.
- Aika kuljetukseen järjestetään omaisten toiveiden mukaisesti.